

De geheimleer van Jezus en de verborgen achtergronden van het Christendom

23 september 1956.

Goeden morgen, vrienden.

Wij zullen dan beginnen met onze beschouwing van voornamelijk

DE ESOTERISCHE ACHTERGRONDEN VAN JEZUS' LEER

In het Christendom bestaan zeer veel verschillende opvattingen over wat Jezus nu eigenlijk heeft gebracht. Maar de meeste groeperingen blijven hangen bij de voorgevel, de façade, het Evangelische verhaal. U weet, dat wij al sedert jaren in deze groepen moeite doen om een nader inzicht te geven in Jezus' leven en werken. En ik zou juist graag in deze groep met U verschillende episodën behandelen, die niet zijn gelegen binnen het bestek der bekende Evangelien. U moet niet denken, dat het onze bedoeling is om een einde te maken aan het evangelisch Christendom. Integendeel. Maar wij zouden de achtergronden daarvan, de belangrijke punten, waaruit het eigenlijk gebeuren beschreven door de Evangelisten geboren is, willen weergeven op een zodanige wijze, dat U begrijpt, waarom voor Jezus al deze dingen onvermijdelijk waren. Dat U ook begrijpt, waarom zijn leer voor de wereld van zo buitengewoon groot belang is geweest.

Wij moeten teruggaan tot een periode, waarop Jezus ongeveer 20 jaar oud is. Hij vertoefte dan niet in Israël, niet in het land der Joden, maar is ver naar het Noorden getrokken en heeft o.a. ook de woestijn Sinai bezocht. Nu bestaan daar verschillende kloosters. En deze kloosters worden gedeeltelijk door bepaalde Brahmanen, gedeeltelijk door Boeddhisten bewoond. Hier ontvangt Jezus leringen, terwijl hij gelijktijdig door handwerk in zijn eigen onderhoud voorziet. Een fase, die misschien niet algemeen bekend is.

Hierbij nu wordt gesproken over "de put der wijsheid" en natuurlijk over "de grote steen der wijzen", die ook later het arcanum zal zijn. Het arcanum van de magiërs, van de alchemisten, het symbool van menige esoterische groepering. Het opvallende hierin is, dat Jezus niet optreedt als leraar. Hij léért hier; hij aanvaardt. Hij absorbeert, wat de wereld hem geeft. Voor zijn latere opvattingen echter is het noodzakelijk, dat we deze punten ook goed begrijpen.

U moet zich dit voorstellen als een haast vriendschappelijk onderhoud, waarbij geen leraar en geen leerling aanwezig is; maar eerder twee wijzen, die met elkaar spreken over de waarden van hun eigen geloof, de symbolen van hun eigen streven. Ik zet dit geheel om in meer moderne taal:

"Wanneer ge spreekt over de put der wijsheid, dan is het nodig voor ons te weten, wat die put is."

Antwoord: "Het is een schacht, die begint in een klooster en gaat tot ver in de ongekende diepte van de aarde. Men zegt, dat hij gaat door water en vuur en niemand weet, waar hij eindigt. Wie echter al deze dingen kent en weet, waar de put zijn einde vindt, kent de wereld en haar wetten."

"Ik vind dit niet begrijpelijk. Wanneer wij een schacht naar beneden laten gaan in de aarde, dan zouden wij kunnen zeggen: wij kennen de aarde. Maar Uw betekenis – zoals gij die uitdrukt in Uw leerstellingen – is veel meer en veel groter."

Antwoord: "Deze schacht is ons een symbool. Men kan haar niet betreden. Toch raakt ze tot aan de kern der aarde. En zo kan men weten, wat de aarde werkelijk is. Elke mens echter kan in het klooster van zijn geest een gelijke schacht boren, die gaat tot de kern van zijn wezen. En ook daar zal zij gaan door water en vuur, door verschillende werelden en verschillende elementen. Maar wie komt tot de kern van zijn eigen wezen, heeft het raadsel en de wetten van het eigen wezen opgelost."

Wanneer ik hieraan een commentaar moet verbinden, dan zou ik willen wijzen op Jezus' woord tegen Johannes, toen deze leerling hem vroeg: "Heer, gij zegt ons: "Het Koninkrijk Gods is in U." Maar hoe kunnen wij dit rijk betreden?" En Jezus zegt: "Tot de kern van ons eigen wezen gaande vinden we de scheppende kracht van de Vader, Die al heeft voortgebracht. En één te zijn met Hem is te zijn in het Koninkrijk Gods."

De overeenkomst is treffend. Het beeld, dat gebruikt wordt, is anders, minder symbolisch. Maar het gaat hier dus hoofdzakelijk om de kern der dingen, die één zijn met God in beide beelden. Het is ook de kern o.i. van het Christendom. Dat Christendom brengt ons vele mogelijkheden uiterlijk. Maar het brengt ons maar één weg innerlijk, één mogelijkheid. Vandaar dat Jezus zegt: "Ik ben U de weg en de waarheid." Vandaar dat hij zegt, dat hij alleen kan leiden tot God. Hij bedoelt daarmee niet zijn eigen persoonlijkheid, zijn eigen leven. Maar er is maar één leer, die ons tot de werkelijkheid kan voeren, de absolute kennis van het eigen ik, met de bewuste realisatie van de goddelijke kracht, die als bron van elke uiting van het eigen wezen voortdurend blijft bestaan.

Niet zonder reden heb ik juist dit genomen als uitgangspunt voor onze verdere reeksen van overeenkomsten, lezingen, van beschouwing. De kern van het ik, dat is het punt, waarom de hele Christelijke leer draait. De eenheid van dit ik met God en door God met de schepping wordt uitgedrukt in elk streven naar bewustzijn. Maar laten we teruggaan naar deze periode, dat Jezus daar in het klooster leefde, in de tijd, dat hij als timmerman zijn kost verdiende, maar als wijze werd geëerd.

Men spreekt over de steen der wijzen. En dan wordt er gezegd: "De steen der wijzen is de kracht der elementen, samengebracht in het verband van de menselijke geest. Wat men U zegt over haar samenstelling, is symbool en overlevering."

Het antwoord van Jezus is: "Hoe kan ik een steen der wijzen beschouwen als middel tot bereiking, wanneer ik slechts zelve bereiken kan?"

Het antwoord is simpel en duidelijk: "De steen der wijzen is het middel, niet het doel. De bereiking van hetgeen ons innigste verlangen is, de absolute vrede, de absolute eenheid met de kosmos, bereiken wij door de steen der wijzen. Want deze is samengesteld uit de elementen der wereld, die wij erkennen, en de krachten van ons wezen, die wij er bij voegen. Zo kristalliseert zich een nieuw beeld van het leven, dat het ons mogelijk maakt de vrede te vinden, die wij verlangen."

Daar antwoordt Jezus op; "Is deze vrede dan slechts mijn vrede? Ik kan toch geen vrede voor mijzelve verlangen, terwijl de wereld lijdt?"

Antwoord: "De vrede, die gij bezit, kunt gij geven aan anderen. En in deze gave zullen zij U aanvaarden en zo Uw vrede kennen."

Zullen we niet later Jezus horen zeggen: "Mijn vrede geef ik U, mijn vrede laat ik U"? De vrede voor de mensen, de vrede van God, de vrede, die de ware kracht is in de ware betekenis, is uiteindelijk niets meer en niets minder dan ons bewustzijn van de wereld, gekristalliseerd met de werkelijke grondslagen van ons eigen wezen. Zij geeft ons de innerlijke kracht, de vrede, de rust, die nodig is, om tot een erkennen van God in ons wezen te komen. En zoals de wijzen in het klooster zeiden: Men kan die vrede aan anderen schenken. Men kan de eigen persoonlijkheid in die anderen een ogenblik laten domineren, zodat ze tot rust komen. Zodat ze zich herstellen en zelf hun leven hernieuwd kunnen samensmelten, tot ook zij hun steen der wijzen dragen.

Jezus heeft dit in zijn hele leven in de praktijk gebracht. Er is geen ogenblik, dat hij niet zijn vrede heeft gedeeld met anderen; er is geen ogenblik geweest, dat hij niet in anderen heeft getracht de elementen samen te voegen, tot zij een nieuwe erkenning van God in Zijn ware gedaante mogelijk maakt. Al wat hij heeft gedaan, zijn leren, zijn lijden, zijn niets anders dan een bevestiging van zijn streven om de vrede aan de wereld te geven, om de vrede in zijn wezen te maken tot een kracht, die in heel de wereld vrede brengt.

Maar enige tijd later zal hij op zijn zwerftocht van een kluizenaar nog te horen krijgen, wat dat kunt ge in Uw eigen tijd zien een droeve werkelijkheid is geworden. Deze kluizenaar, een heilige, die naar men zegt in jaren niet gesproken had, ontmoet Jezus en groet hem. En hij groet hem als "Meester," als "Heer". Waarop Jezus hem vraagt: "Waarom noemt ge mij "Meester"? Dan zegt die kluizenaar iets profetisch:

"Omdat gij in vrede en strijd de wereld zult regeren." Dan zegt Jezus: "Maar ik wil de wereld niet regeren; ik zoek naar de harten der mensen." Dan zegt de kluizenaar: "Voor elke mens, wiens hart gij beroert, zullen er duizend sterven in nood en geweld. Voor elke mens, die gij Uw waarheid doet kennen, zullen duizenden in dwalingen en waan verkeren."

Het is een sombere profetie. En het is begrijpelijk, dat Jezus, de steeds meer bewuste, steeds sterkere mens, zich hiertegen verzet. "Het is onmogelijk," zegt hij, "dat uit mijn liefde haat geboren wordt." En het antwoord van die kluizenaar:

"Haat en liefde zijn één. Want eerst indien gij Uw vijand werkelijk lief hebt, zult ge hem werkelijk kunnen haten. Eerst indien gij iemand werkelijk haat, kunt ge iemand werkelijk lief hebben. Zo zal men U haten en verwerpen. En men zal U beminnen. Op beide wijzen zult ge eenheid vinden met de krachten van het leven. Maar, Meester, vergeet niet: eenheid komt van binnen uit; de uiterlijkheden regeren de wereld."

Jezus zegt dat later meerdere malen. Hij herhaalt het telkens weer. Natuurlijk, wij moeten onze vijanden liefhebben, we moeten onze naasten dienen, wij moeten nederig zijn. Maar het moet geboren worden uit het hart.

Wanneer eens een van zijn leerlingen tot hem komt en hem zegt: "Meester, geef mij kracht, opdat ik hen, die kwaad van U spreken, de mond kan snoeren," dan zegt Jezus: "Haat gij dezen?" Barnabas denkt na. Hij weet, de Meester verlangt dit niet van hem. En automatisch zegt hij: "Neen, ik haat hen niet." En het antwoord is: "Zo zult ge de kracht niet hebben om hen de mond te snoeren. Doch waar ge hen verwijten maakt niet om hunnentwille, maar om mijnentwille zo bemint ge hen niet. Laat hen dan hun wegen gaan, want tussen U en hen bestaat geen enkele band."

Weer de achtergrond, die het hele Christendom heeft helpen vormen. Waar er geen eenheid bestaat tussen U en de wereld, waar deze elkaar vreemd blijven, waar ge niet op kunt gaan in Uw wereld, die wereld dragen met de volle kracht van Uw wezen, daar heeft dit alles geen zin. Daar is geen mogelijkheid om in die wereld te werken en dan kan die wereld niets betekenen. Dan moet ge aan die wereld voorbijgaan.

Men heeft zich wel eens afgevraagd, waarom Jezus in de gelijkenis van de Samaritaan zozeer de nadruk legt: "Déze is de naaste." En toch leert hij; "Ge moet Uw naasten liefhebben." Men heeft wel eens willen zeggen, dat er dus ook tegenstellingen kunnen zijn. Dat Jezus wel degelijk de naaste niet beschouwt als ieder levend wezen, maar als een bijzondere persoonlijkheid. Ja, er zijn zelfs gezindten in het Christendom, die op grond hiervan beweren, dat hun naaste hun geloofsgenoot is, hun broeder of zuster in den Heer. En slechts aan dezen zijn zij verschuldigd, wat Jezus leert. Dwaas. De achtergrond ligt in het gesprek met de kluizenaar. "Uw naaste kan slechts degene zijn, met wie een band bestaat. Indien er geen binding is tussen U, geen contact, dan kunt ge elkaar niet helpen, dan kunt ge elkaar niet zeggen." Ziet ge, hoe heel Jezus' leer eigenlijk groeit uit deze achtergronden?

De wijze, waarop ze zich vormt, is niet alleen een goddelijk proces. Het is ook het proces van een mens, die bewustzijn vindt; die uit de krachten van anderen, waarmee hij één is, de wijsheid put, die de mens als mens begrijpelijk kan worden voorgezet. Maar zelfs dan maakt Jezus een grote fout. Hij oordeelt de mensheid naar zichzelf. Ach, hoe zou hij anders kunnen. Dat heeft een rabbi hem al geleerd, toen hij nog geen 3 jaren oud was.

"Een mens kan slechts zichzelf zien in alle anderen. Abraham ziet zichzelf in allen, uit zijn zaad voortgekomen. En Jahwe spiegelt zich in elk van Zijn schepselen."

Jezus zou het weten; hij weet het misschien ook wel. Hij kan niet anders zijn dan hij is. Hij is en hij blijft Jezus. Zijn innerlijke gesteldheid doet hem verwachten, dat de wereld hem zal begrijpen, wanneer hij zijn wezen uitdrukt op een voor hemzelf begrijpelijke wijze. Wanneer hij aarzelt, grijpt hij naar de gelijkenis. De gelijkenis is nooit volledig. Want de gelijkenis geldt slechts, indien men Jezus is. Hij kan niet anders".

Maar in het Christendom heeft dit een grote betekenis gekregen. De esoterische achtergrond van het Christendom is zuiver en helder: zij is een weg om te leven voor onszelf, niet voor anderen. Het is onze weg, die wij elk voor ons zullen moeten zoeken en uiteindelijk zullen gaan.

Het uiterlijk Christendom daarentegen met zijn vele uitleggingen, zijn vele verschillende interpretaties, bewijst ons, dat elke mens zichzelf ook wil spiegelen in Jezus' leven. Hij wil zelf "verlosser" zijn. En dat kan hij niet. Hij blijft slechts zichzelf, zoals Jezus zichzelf bleef.

Vandaar dat opvallend een van de verhandelingen is, die hij gaf tijdens zijn omzwervingen, toen hij in aanraking kwam met enkele priesters van Astarte. Ook zij argumenteerden met Jezus. Zij zeiden tot hem: "Wat is dat voor een God, die zegt: "Ik ben, die ik ben"?"

Dan antwoordt Jezus fijntjes glimlachend: "Hij is. Maar Uwe goden, die zeggen anders te zijn dan zij zijn, hun wezen omschrijvend, omdat zij het niet kennen, zijn, die wel?" En hij vervolgt; "Want ik zeg U: Mijn God is een ware God. Hij is; en niets kan Zijn wezen beperken dan Zijn eigen wezen. Maar Uw God wordt geregeerd door mensen."

Ik kan er overigens bijvoegen, dat het onthaal in het kamp der Astarte priesters niet direct royaal is geweest daarna. Men heeft hem het gastrecht geschonken, maar niet meer dan dat. Doch hij had gelijk. Er kan voor ons geen enkele God zijn behalve een God, Die in Zijn eigen wezen onafhankelijk is van de mens. Wanneer wij een God door gebeden kunnen veranderen of door offers kunnen verleiden tot bepaalde daden, dan is dat geen God meer. En dat heeft Jezus wel heel goed geleerd.

Hij leert te bidden, zeker. Maar zijn bidden is in de eerste plaats een erkenning. Wij moeten God erkennen. En dan kan het menselijk wezen zijn onvolmaaktheid uitschreien tegen die God. Daarmee verandert niets in die God. Maar de mens kan zich misschien realiseren, hoe de volheid van die God in zijn eigen wezen een verandering kan betekenen voor zijn bewustzijn en leven. Maar achter alle dingen staat het Onveranderlijke, het Grote.

Over zichzelf spreekt Jezus als een wezen, dat veranderen kan. Hij spreekt in gelijkenissen over zijn lichaam; "Want voorwaar, ik zeg U, in drie dagen kan ik deze tempel afbreken en hem weder opbouwen." Later zal men hem dat vóórwerpen voor het Sanhedrin als een godslastering. Over zichzelf spreekt hij steeds in vele vormen. Naar gelang de geest over hem is, naar gelang de dag en degenen, die hem horen, spreekt hij andere woorden. Maar onveranderlijk staat op de achtergrond de God, Die is. Niet meer dan dat en niet minder. Hij, Die is en Zichzelve zijnde het Zijnde is. Begrijpt ge?

De esoterische achtergrond van het Christendom is gebouwd op de volle realisatie van de onveranderlijke kracht: God. En daarnaast: het vanuit het ik gaande contact met die God. Dat zijn de grondslagen. En met deze grondslagen wil ik dan voor deze ochtend mijn betoog beëindigen.

Onze vriend, de pastoor, op het ogenblik weer actief deelnemend aan ons werk, zou graag de gelegenheid gebruiken om zijn eigen beschouwingen aan de mijne toe te voegen. Ik hoop, dat bij U daartegen geen bezwaar bestaat. Goeden morgen, vrienden.

o-o-o-o-o

Goeden morgen, vrienden,

Het gaat mij als de zwijgzame mensen. Wanneer ze eenmaal aan het woord komen, dan houden ze niet meer op met spreken. Maar U zult begrijpen, dat deze bijeenkomst met zijn bijzonder onderwerp wel heel erg op mijn eigen belangstelling heeft ingewerkt en mij heeft geprikkeld om te spreken. Want het ontleden van het Christendom, het is eigenlijk ja soms wat pijnlijk.

Wanneer een chirurg een mens uit elkaar haalt, dan kan hij zeggen: "Kijk, daaruit bestaat de mens." Maar hij kan die mens niet meer in elkaar zetten en het leven is er uit. Toen ze dan ook zeiden: "Vrienden, wij zullen de achtergronden van het Christendom trachten te ontleden" toen heb ik de tegenwerping gemaakt: "Maar haal het nou niet allemaal uit elkaar; want je maakt iets kapot, wat je niet kunt herstellen." Ja.

En nu moet ik zeggen, dat ik eigenlijk na deze eerste lezing bang ben, dat wat onze vriend niet heeft gedaan, door sommigen onder U wordt gedaan.

Wij willen toch iets opbouwen samen, niet waar? Niet iets breken, wat kostbaar is. En het geloof aan Jezus is voor menige mens op deze wereld zo kostbaar, zo belangrijk.

Wanneer we hier dus spreken over Jezus, hoe Jezus gekomen is tot zijn handelingen, zijn woorden en daden, dan wordt dat gedaan om U te doen begrijpen, hoe zijn geest en kracht

wordt weerkaatst en weerspiegeld in de Uwe. Met andere woorden, U kunt makkelijk zijn weg gaan, wanneer U wilt. En waarom het nodig is, dat kan dan uit deze achtergronden naar voren komen. Maar hoeveel mensen zijn er niet, die een achtergrond niet willen zien, die alleen maar kijken naar het eigenlijke tafereel. Die achtergronden vergeten. Als je daar deze dingen tegen gaat zeggen, dan breekt er iets, iets kostbaars.

En daarom is mijn eerste verzoek aan U: "Weest toch voorzichtig met het gebruik van wat U hier krijgt. U zoudt er soms een mensenleven mee kunnen breken. U zoudt er een geloof mee kunnen vernietigen. En U bent misschien nog niet in staat er wat anders voor terug te geven."

Maar ja, dat doet U ook niet, niet waar? Per slot van rekening, we zijn toch oud en wijs genoeg hopen we ja, ik voor mij ook, hoor. En daarom mijn mening over dat eerste onderwerp.

Voor mij is altijd Jezus geweest de personificatie van een goddelijke liefde. En ik geloof, dat liefde, werkelijke liefde, één van de dingen is, die geen uitleg of rechtvaardiging behoeven; ja, ze soms niet eens verdragen.

Wanneer wij Jezus willen gaan ontleden als leraar, is dat wat anders. Uiteindelijk, het feit, dat men gelooft, dat Jezus onmiddellijk uit God komende al zijn waarheden bezat, maakt een mens en ook een geest zo mismoedig. Dan zeg je: "Ja, goed, Hij kon dat. Maar wij, arme zielen, wij, onnozele, arme kinderen der schepping, wij komen daar helemaal niet aan toe." En dat is nu juist hetgeen, waar het om gaat.

Wij kunnen juist zoals Jezus komen tot onze stoffelijke vormgeving van gedachten en ideeën. Ik weet nu al heb ik het vroeger wel eens bestreden dat het kind Jezus vele wonderlijke en zelfs wrede dingen heeft meegemaakt. De vlucht naar Egypte is niet het zoete tochtje der legende geweest met buigende bomen, die hun vruchten bieden; en de zon, die zich onmiddellijk achter een wolk verschuilt, wanneer het kindeke wil slapen. Het is een harde tocht met veel ontberingen.

En Jezus' leven in de vreemde is niet alleen maar een tijd van op de achtergrond blijven. Het is een tijd van leren. Leren van Joodse wijzen, van esoterische sekten, die met de Joden in verband staan. Een leren ook van heidenen. Want Jezus betrad de tempel zijns Vaders eerst, toen hij weer in eigen land terugkeerde. Maar hij schuwde de tempels van andere goden niet. Want boven elke god, als kern en kracht van elke god goed of kwaad is de grote God. En zo woont Hij in elke tempel, in elk schepsel ook.

Jezus, die U heeft het gehoord debatteerde met Brahmaanse, dus Hindoe geleerden en die sprak met kluizenaars en zonderlingen; Jezus, die een zwerver was en niet de gezeten, statig, geëerde timmermanszoon, die men later van hem gemaakt heeft. Als hij terugkwam bij zijn ouders, om daar enkele maanden te vertoeven, ja, dan was hij geëerd. Hij was "de bereisde Roel" van de gemeente; de man, die ver weg was geweest, die belangrijk was. En daarom werd hij geëerd.

Ziet U, dat vergeet je zo gauw. Maar ik weet, dat het allemaal waar is. En daarom geloof ik, dat we de grondstellingen van Jezus' leven eigenlijk ook simpel kunnen samenvatten:

Neem al wat je weet, aanvaard al, wat je kunt leren en breng het tot God, Die uit jezelf spreekt. Dan heb je de waarheid, die voor jou de goddelijke is. Dan vind je daaruit de kracht zó te leven, dat de waarheid, die in je leeft, ook voor anderen betekenis krijgt.

Dat is mijn visie op dit onderwerp. Ik zal zelf misschien ook nog wel eens een enkele keer ik weet nog niet, of dat alle malen zo makkelijk gaat, maar....ik ben zo'n echte babbelkous en ik mag zo graag eens babbelen met U ik denk, dat ik ook zelf over bepaalde punten graag zelfs het eerste gedeelte behandel.

Maar op het ogenblik moet ik dan toch een eind maken aan mijn betoog; en dat kan ik het beste doen door U te zeggen, wat eigenlijk Christendom, waar Christendom, voor mij en voor heel de wereld moet betekenen:

We moeten op onszelf vertrouwen. Voor een Christendom, een waar Christendom, is een zelfvertrouwen nodig zó groot, dat je voor niemand uit de weg gaat. Dat weet Jezus ook. Dat zelfvertrouwen krijg je door te weten, dat de Vader in je leeft en altijd met je is.

Dan verder weten we, dat God een liefdevolle Schepper is. Dat Zijn wezen ver boven het onze staat en alles scheidt en in stand houdt. Zo kunnen wij nooit aanvallend, agressief tegen over

iemand staan. Wij kunnen slechts trachten een ander van eigen onjuist handelen te overtuigen. En iemand overtuigen met woorden, dat zegt niets. De daden, je leven moeten aanleiding zijn voor anderen om je wijsheid te zoeken of te bestrijden.

Gesterkt in God, gedragen door ons bewustzijn, dat heel de wereld met ons verwant is, zullen wij in staat zijn om de weg van Jezus Christus te gaan; de weg van de volmaakte liefde, die haar hoogtepunt bereikt in de zelfnegatie in het tijdelijke, in de zelfbevestiging binnen de eeuwigheid, waardoor wij ons wezen verenigen met allen, die wij geestelijk kunnen bereiken en meenemen in het bewustzijn van een liefdevolle God. Zodat zij bevrijd worden van hun eigen zorgen en onzekerheid, van hun nood en hun lijden.

Dat is dan wat een oud pastoor daarover heeft te zeggen. Maar denk niet, dat alle oud pastoors zo praten, hoor. Dus, dat is mijn mening. Hoef ik daar nog veel aan toe te voegen?

Dat ik nog steeds conservatief ben en op mijn manier afscheid van U neem, moet U me ook maar niet aanrekenen. Maar iedereen zelfs als goed en waar Christen zoekt naar zijn persoonlijke uitdrukking voor de waarden, die in hem leven. En dat doe ik dan hierbij: In nomine Patris et filii et Spiritus sancti Amen. Want dit is het teken van de eenheid Gods door een wezen geuit tot de anderen.

Een gezegende zondag allemaal; en een prettige zondag nog eens, hé.